

Pfal. 10. v. 7. *Sub lingua ejus labor & dolor, hoc est, laborem ac dolorem efficit.*

Pfal. 14. v. 3. *Venenum aspidum sub labiis eorum, hoc est, evomunt venenum.*

Pfal. 19. v. 9. *Præceptum Domini lucidum, id est, lucidos nos efficit, vel lucem in nobis accendit.*

Pfal. 26. v. 10. *In quorum manibus iniquitates sunt, id est, quorum manus iniqua perpetrant.*

Pfal. 27. v. 1. *Dominus est illuminatio mea & salus mea, id est, a quo illuminatio & salus mea.*

Horat. lib. 1. Ode 4.

*Pallida mors æquo pulsat pede pauperum tabernas,
Regumque turres, o beate Sexti.*

Virgil. Æneid. 6. *Pallentesque habitant morbi, tristisque senectus.*

Et metus, & male svada fames, & turpis egestas.

Eclog. 7. — *Jam venit æstas*

*Torrida, jam lato turgent in palmite gemma: quia æstas red-
dit res torritas & palmes homines lætos.*

Cic. pro Milone: *Negant intueri lucem fas esse ei, qui a se hominem occisum esse fatetur, id est, vivere.*

Ibid. *Neque vobis tam salutarem hanc (videlicet A. quæ prima est in Absolvo, & reo salutaris est) in judicando literam, quam illam tristem dedisset (scilicet C. quæ prima est in verbo Condemno, & reo tristitiam affert.)*

Ibid. *Quoties ipse judex, ex P. Clodii telis & ex cruentis manibus effugi, id est, cruorem meum sitientibus.*

Pro Marcell. *insolentem & superbam victoriam dicit, quod insolentes & superbos victores efficiat.*

CAPUT VI.

I. METONYMIA SVBJECTI

est, cum subjectum ponitur pro Adjuncto, ut: Urbs pro Civibus. Mundus pro hominibus, in mundo habitantibus.

(Taleus ita definit cap. 5. Metonymia subjecti est, cum nomen proprium rei subjectæ ad significandam rem adjunctam

tra.

traducitur. Ubi per nomen sicut & in tropis aliis, non intellige solum vocabula nuda, quæ subjecti & adjuncti nomen habent, sed res ipsas nominibus hisce significatas, inter quas est mutua affectio talis, qualis inter subjectum & adjunctum esse solet. Sic, si ponas vocabulum mundi, pro incolis, ponitur nomen subjecti (mundus) pro nomine adjuncti (incolis) intelliguntur autem non nuda nomina, sed res nominibus istis significatæ, quales sunt machina tota cælestis & terrestris (subject.) & homines omniaque animalia in eodem degentia (adjunct.)

2. Modi ejus sunt tres.

(Sumuntur autem modi isti a natura subjecti Logici: quod est recipiens in se, vel ad se, vel circum se, vel occupans. Vid. l. I. Dialect. nostræ. Pro variatione igitur affectionis hujus Metonymiam etiam subjecti hoc loco variant.)

3. PRIMVS MODUS est, cum I. continens ponitur pro re contenta, ut: *Fœcundi calices, quem non fecere disertum. Calices, id est, vinum in calicibus.* (Horat. *Epist. lib. 1. Epist. 5.*)

Sic. Virgil. lib. 1. *Aneid.* de Bitia:

Ille Impiger hausit

Spumantem Pateram, & plena se proluit auro.

*calix
in voce*

Ubi duplex est Metonymia: in voce *Pateram*: altera, in voce *Auro*.

(Continens enim respectu sui contenti habet se ut subjectum: Contentum vero ejusdem est adjunctum. Sic calix est continens: vinum in calice est contentum. Continens igitur cum hic tanquam subjectum ponatur, & tamen intelligatur contentum, tanquam adjunctum, Metonymia subjecti est. Nihil hic obstat, quod alii modum hunc ad Synecdochen referunt, ex eo, quia Synecdoche commutat inter se vocabula totius & partium. Totum vero fit, quod contineat partes: & Pars fit, quæ contineatur a toto. Fallac. namque homonym. est in vocabulis continentis & contenti, quæ aliter hic, aliter in loco distributionis accipiuntur. Diversitatem explicat Schnellius in castigat. Rhetor. Adjunctum continetur a subjecto, sed non tanquam a toto, & vicissim subjectum continet adjunctum, non vero tanquam sui aliquam partem constitutivam, sed tanquam accidens, quod ad rem subjectam

LIB
q̄dam omnibus
la qua significat
tes suas continet
accidentaliter
cem largiantur
nymiam vocant
derant hoc quod
vocant Synecdochen
est comprehensio
vocatam)

Ad hunc
II. Cum loci
fit bifariam.
paratur, ut: Urb
rusticis. Hoff
cus pro actio
Curie, pro act
& Sebola, pro
demia habet

(Locus quare
nimium, quæ a
sum, rem locat
subjecti sui ad
locata quasi com
subicitur. Si
eres vero sunt
Igitur res locata
Securitas est subie
lantur. Consi
habentur. Ab
tilata, sunt qu
nons, Consi
diti, modis.)

4. SECU
tur pro re pe

jectam omnibus suis partibus constantem extrinsecus adjungitur. In qua significatione hoc loco accipimus. Totum vero partes suas continet, & hæ vicissim continentur a toto, non quidem accidentaliter, sed essentialiter, ut scilicet essentiam sibi invicem largiantur. Si mavis, ita objectum solves: Qui Metonymiam vocant, respiciunt ad argumenta Logica, id est, considerant hoc, quod continens rei contentæ subjectum est. Qui vero vocant Synecdochen, ipsum vocabulum respiciunt, quod Latinis est comprehensio: ut comprehendens sit continens, comprehensio contentum.)

Ad hunc modum refertur:

II. Cum locus ponitur pro re locata: Id quod fit bifariam. 1. Cum locus pro ipsis incolis usurpatur, ut: *Urbs*, pro urbanis civibus. *Pagus*, pro rusticis. *Hassia*, pro incolis Hassiæ. 2. Cum locus pro actionibus in loco peractis accipitur: *Curia*, pro actionibus in curia habitis: *Academia* & *Schola*, pro disputationibus & lectionibus in Academia habitis.

(Locus qua ratione ad subjectum referatur, constat ex Logicis, nimirum, quia est spacium recipiens in vel ad se, quasi in finem suum, rem locatam. Res locata vero ei tanquam adjunctum subjecto suo adjungitur. Atque sic locus est quasi continens, res locata quasi contentum. Qua ratione recte primo huic modo subjicitur. Si urbs est subjectus locus, in quo cives habitant; cives vero sunt res locata. Quando ergo urbs ponitur & intelligitur res locata, cives scilicet, Metonymia subjecti 1. modi est. Sic curia est subjectus locus, in quo actiones a senatoribus ventilantur. Consistorium est locus, in quo consilia a Professoribus habentur. Actiones vero in curia, & consilia in consistorio ventilata, sunt quasi res locata. Cum ergo dico; Curia ita definit, Consistorium hoc decrevit, fit per Metonymiam subjecti 1. modi.)

4. SECUNDUS modus est, cum possessor ponitur pro re possessa, ut: *Jam proximus ardet Ucalegon,*

legon, id est, domus Ucalegonis. (Apud VIRGIL. lib. 2. *Aeneid.*) Est apud me, id est, domi meae. Sic homo dicitur devorari, cujus patrimonium consumitur, QUINTIL. lib. 8. cap. 6.

(Possessor enim est rei possessae subjectum, & res possessa possessoris adjunctum. Sic Ucalegon tanquam possessor est subjectum, domus vero ejusdem est res possessa sive adjunctum. Homo est subjectum; patrimonium, divitiae, opes sunt adjuncta circumstantiae, &c. Atque sic hic modus est subjecti recipientis ad vel circum se.)

5. TERTIUS modus est, cum subjectum occupans ponitur pro adjuncto occupato, ut: Imperator pro militibus. Sic dico, Imperator Romanus vicit 2000. Turcarum. Alexander vicit Darium, Scipio Carthaginem, id est, Exercitus vel milites ipsorum vicerunt.

(Imperator est tanquam subjectum occupans, circa cujus Majestatem & potentiam asserendam, milites tanquam adjuncta occupata varie exercentur & occupantur. Per Metonymiam igitur subjecti dicimus, Imperatorem vicisse, cum tamen adjuncta ejusdem, nempe exercitus, & milites vicerint. Ubi nota 1. Si imperator consideretur ut causa efficiens principalis victoriae, milites vero ut minus principalis, Metonymia subjecti non erit. 2. Referruntur etiam possunt haec exempla ad Synecdochen speciosi pro genere, vel partis pro toto. Nam καὶ ἡγεμὼν Dux pro exercitu ponitur. Sed tamen eodem modo, quo continens & contentum, haec recte referuntur.)

Exempla promiscua alia.

Genes. 3. v. 4. Dixit Serpens ad mulierem (Evam,) id est, diabolus in serpente.

Genes. 6. v. 11. Terra corrupta erat, id est, homines in terra seu incole terrae.

Genes. 41. v. 30. Consumet fames terram, id est, homines, & animalia.

Ibid.

Ibid. v. 37. Om
merent escas, id est
Esa. 1. v. 2. Au
culum tanquam
mines in terra de
Psal. 2. v. 6. Au
in monte Sion
Psal. 9. v. 9. Au
Psal. 30. v. 11. E
tua (partia.)
Psal. 22. v. 28. C
(papae terra.)
Psal. 23. v. 5. Cal
res est?
Psal. 30. v. 10.
pulvere sepulchri?)
Psal. 68. v. 32.
ad Deum.
Psal. 82. v. 8. G
Psal. 105. v. 8. G
erum.
Psal. 115. v. 10
minum.
Ibidem verbi
mum Aaron.
Matth. 3. v. 5
lyna & omnis
Matth. 5. v. 29
eum, & abijce
erit, tanquam ca
Matth. 11. v. 2
Joh. 3. v. 16.
I. Joh. 2. v. 3
non pro nostris a
Cicero pro
tissimi disputan
te vidit M. Her
pro Roma, & 2.

Ibid. v. 57. *Omnes provinciæ veniebant in Ægyptum, ut emerent escas, id est, incolæ provinciarum.*

Esa. 1. v. 2. *Audite cœli, & auribus percipe terra. Hic per cœlum tanquam continens intelliguntur Angeli; per terram homines in terra degentes.*

Pfal. 2. v. 6. *Rex super Sion montem sanctum (Ecclesiam in monte Sion sitam.)*

Pfal. 9. v. 9. *Judicabit orbem terræ (homines) in equitate.*

Pfal. 10. v. 11. *Exsurge Domine Deus, & exaltetur manus tua (potentia.)*

Pfal. 22. v. 28. *Convertentur ad Dominum omnes fines terræ (populi terræ.)*

Pfal. 23. v. 5. *Calix (potus) meus inebrians, quam præclarus est?*

Pfal. 30. v. 10. *Nunquid confitebitur tibi pulvis (mortui in pulvere sepulti?)*

Pfal. 68. v. 32. *Æthiopia (Æthiopes) extendet manus suas ad Deum.*

Pfal. 82. v. 8. *Surge Deus, judica terram (homines in terra.)*

Pfal. 105. v. 8. *Ægyptus (Ægyptii) latabatur in profectione eorum.*

Pfal. 115. v. 10. *Domus Aaron (posteritas) speravit in Dominum.*

Ibidem vers. 12. *Benedixit domui Israël, benedixit domui Aaron.*

Matth. 3. v. 5. *Exiit (ad Johannem Baptistam) Hierosolyma & omnis Judæa, & omnis regio circa Jordanem.*

Matth. 5. v. 29. *Si oculus tuus dexter te scandalizat, erue eum, & abjice abs te, id est, resiste libidini, quæ sese in oculo exerit, eamque extingue.*

Matth. 11. v. 21. *Væ tibi Chorazin, Væ tibi Bethsaida.*

Joh. 3. v. 16. *Sic Deus dilexit mundum.*

I. Joh. 2. v. 2. *Christus est propitiatio pro peccatis nostris: non pro nostris autem tantum, sed etiam pro totius mundi.*

Cicero pro Milone: *In qua tandem urbe hoc homines stultissimi disputant? nempe in ea, quæ primum judicium de capite vidit M. Horatii fortissimi viri. Urbs I. Synecdoch. generis, pro Roma, & 2. Urbs Romana vidit, id est, cives Romani.*

Ibid.

Ibid. *Silent leges inter arma, id est, iudices silent, qui secundum leges judicant.* Ponitur hic subjectum occupans pro adjuncto occupato.

Ibid. *Agri ipsi tam beneficium, tam salutarem, tam mansuetum civem desiderant, id est, homines in agris degentes.*

I. de Orat. *Age vero nec semper forum, subsellia, rostra, curiamque mediteris, id est, actiones Rhetoricas in foro, in subsellis, introstris, in curia.* Ubi concurrit Metonymia allegorica.

Idem ad Attic. *Malo tecum apud te (domi tuae) ambulare.*

Terent. in Heaut. *Quid te futurum censes? quem (cujus bona) assidue exedent.*

Virg. Eclog. I. *Pinguis & ingrata premeretur caseus urbi, id est, urbanis.*

Eclog. 2. *Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur.* Arbor pro adjunctis floribus ponitur.

CAPUT VII.

I. METONYMIA ADJUNCTI est, cum adjunctum ponitur pro subjecto, ut: *Sapientia pro homine sapiente.*

(Vel Metonymia adjuncti est, cum ex adjunctis significatur res subjecta.)

2. Modi ejus sunt tres.

3. PRIMVS modus est, cum nomina rerum adjunctarum usurpantur pro personis, quibus adjunctae sunt: Cum scilicet nomina virtutum & vitiorum ponuntur pro hominibus, qui virtutibus & vitiis praediti sunt, ut: *Justitia pro homine justo: Temperantia pro temperante: Crudelitas pro crudeli: Avaritia pro avaro.*

(Virtutes & vitia sunt adjuncta inherencia hominis tanquam sui subjecti. Justitia igitur, temperantia, crudelitas, avaritia sunt adjuncta, quae homini justo, temperanti, crudeli, avaro, tanquam subjecto suo insunt. Quando igitur dico: Salomon est ipsa justitia. Scipio est ipsa temperantia, nomen rei adjuncta. *sive.*

see virtutis ponit
plicita, & Scipio
num nota. In
idgr. Ideoque a

(4. SECUNDUM
pro re signata,
Majestate. Teg
pro parentate.
pura te felix, te
stratus.

(Signum adjuncti
atur, subjectum.
Arma signum belli.
gnata est Caesaris a
go hic signum ponit
Adjuncti secundo

(5. TERTIUS
rebus tempor
pro hominibus
peva, o mores
re vivunt, &

(Tempus comm
Dial. no). Res e
ad subjecta refer
erum, qui on se
dicatur, intelligi
gunt.

Genes. 6. v. 1
violentis.

Genes. 42. v
Cani sunt signa

Genes. 49. v
regnum.

Psal. 5. v. 10.